

Règulas pro iscrìere su sardu

Sa vocale paragògica

Sa vocale paragògica est cussa vocale chi, faeddande, ponimos a s'acabbu de sos faeddos chi finint cun una consonante. Azudat sa pronùntzia ma non si depet iscrìere mai.

Frores	NON	frorese
Manos	NON	manoso
Andant NON		andanta
Bellas	NON	bellasa

Sos faeddos s'iscrient semper intreos

Sas consonantes initziales **b-**, **d-**, **f-**, **g-**, a bortas, a s'incomintzu de su faeddu non si pronùntziant, ma si depent iscrìere semper.

Bidda	NON	'idda
Domo	NON	'omo
Buca	NON	'uca
Bentu	NON	'entu

S'apòstrofu

Fintzas s'impreu de s'apòstrofu e de s'elisione est limitadu a sos monosillabos, comente **su**, **sa**, **unu**, **una**, **mi**, **ti**, **si**, ...

Es.: **un'òmine**, **s'òmine**, **m'apo fatu**, **t'as fatu**, **un'ànima**, **s'ànima**, ...

Sa preposizione *de*

Sa preposizione **de**, comente sos àteros faeddos chi cumintzant cun sa **d-**, si depet iscrìere intrea: **de**, sena elisione e non **'e**, **d'**. Es.: **de unu** NON **d'unu**

Sa domo de Antoni	NON	sa domo 'e Antoni
Frore de beranu	NON	frore 'e beranu

Sas consonantes sìmplitzes e dòpias

Non totus sas consonantes si podent iscrìere dòpias. Si podent iscrìere sìmplitzes o dòpias sas consonantes **b/bb**, **d/dd**, **l/ll**, **m/mm**, **n/nn**, **r/rr**, **s/ss**; **sas àteras** non s'iscrient mai dòpias.

Sa frase **lana sarda de babbu e mamma**, azudat a ammentare custa règula.

Poninde una o duas de custas consonantes, càmbiat su sonu e su significadu de su faeddu:

seda	sedda
cala	calla
cana	canna
caru	carru
cosa	cozza

Zeta surda e zeta sonora

S'impreat **tz** pro sa zeta surda, comente **ufitziu**, **provìntzia**, **martzu** e **z** pro sa zeta sonora, comente **organizare**.

Sa **z** est una consonante chi non podet èssere iscrita dòpia.

S'impreu de sa *h*

Sa lìtera **h** est impreada paris cun sas lìteras **c** e **g**, a in antis de sas vocales **e** e **i**: **che**, **chi**, **ghe**, **ghi**. Es.: **chimbe**, **banchitu**, **bianchesa**, **apicheddare**, **ghia**, **allirghia**, **ghetare**, **bragheri**.

Su verbu **àere** (it. *avere*), in sardu, non tenet bisonzu de èssere iscritu cun sa **h-** ca non serbit sa distintzione cun àteros faeddos comente in italianu (**a**, preposizione – **ha**, pres. indic. 3ª pers. sing.; **anno**, tempus de dòighi meses – **hanno**, pres. indic. 3ª pers. plur.).

A sa sola, est impreada, comente simbulu de tempus, pro indicare sas oras, o de cantidade (pro indicare sos ètaros).

Sa lìtera *q*

Non s'impreat in casu perunu e est sostituida dae sa **c**.

Es.: **quale** - **cale**; **quadro** - **cuadru**.

S'atzentu gràficu

S'atzentu gràficu s'iscriet subra sas vocales tònicas de sos faeddos

- ossitonos (atzentu in s'ùrtima sillaba), comente **cafè**,
- proparossitonos o isdrùciolos (sa de tres dae s'ùrtima sillaba), comente **ànima**.

In sos faeddos pianos (atzentu in sa de duas dae s'ùrtima sillaba), comente **cadira, acanta, agetivu**, s'atzentu non si iscriet mai.

No, non; nono

S'avèrbu **no** s'impreat a in antis de unu faeddu chi cumintzat cun vocale, **non** a in antis de faeddos chi cumintzat cun consonante.

Es.: **no arribat, non còmporant**.

Cando est tònica in positzione finale assoluta est **no** o **nono**.

Ne, nen

Sa congiuntzione **ne** s'impreat a in antis de unu faeddu chi cumintzat cun vocale; **nen** s'impreat a in antis de sos faeddos chi cumintzat cun consonante.

Es.: **ne avisas, nen cantat**.

Non serbit a atzentare **ne** ca, in sardu, non si confundet cun àteru faeddu.